

Verohallinto (verotoimisto)

Käytännöllisesti katsoen jokainen Suomen aikuinen kansalainen on tuttu verotoimiston kanssa. Valtion harjoittaman ankaran veropolitiikan ansiosta Suomeen on muotoutunut toimivaksi järjestelmäksi verojen kerääminen ja kansalaisten tulojen valvonta. Verotukseen liittyvä lainsäädäntö turvaa tämän järjestelmän toimivuuden. Sosiaaliturva ja yhteiskunnalliset palvelut rahoitetaan niistä varoista, jotka saadaan maksetuista veroista. Myös julkista liikennettä sekä autotie- ja rautatieverkostoa pidetään yllä verovaroin. Maahanmuuttajien kohdalla verotus ei tee minkäänlaista poikkeusta.

Mitä on välttämätöntä tietää, että omaisi oikeansuuntaisen käsityksen verotustoiminnasta?

1. Jokaisesta työssä olevasta ja siitä työstä palkkaa saavasta ihmisestä menee tarvittavat tiedot verojen rekisteröimisjärjestelmään (rekisteriin).
2. Jokaisella Suomessa asuvalla ihmisellä on oikeus tietää:
  - mitä tietoja hänestä on rekisteröity
  - mihin näitä tietoja käytetään
  - mistä nämä tiedot voi tarkastaa
3. Tiedot omien tulojen veroista voi saada verotoimistosta. Sieltä voi saada myös selvityksen siitä, mitä tietoja säilytetään verorekisterissä. Verotoimistossa on aina työssä neuvoja, jotka auttavat perehtymään verokysymyksiin ja korjaamaan virheelliset tiedot.

Verotietojen tietolähteitä

Verotusta varten kerätään tietoja kansalaisten tuloista seuraavista lähteistä:

- itse kansalaisilta
- työnantajilta
- eläkejärjestöiltä
- pankeilta
- sosiaalitoimelta
- työvoimahallinnosta
- kunnilta
- maanjakohallinnosta
- stipendien ja apurahojen maksajilta

Mihin käytetään kerättyjä tietoja

Verohallinto käyttää kerättyjä tietoja määritellessään veroja ja maksuja, kerätessään veroja ja valvoakseen kansalaisten tuloja. Verohallinto käyttää itse keräämiään tietoja, mutta niitä käyttää myös muut virastot, esimerkiksi Kela, Tilastokeskus sekä sosiaalityöntekijät. Tietoja kansalaisten tuloista käytetään vain Suomen lainsäädännön mukaisiin tarkoituksiin.

Minkälaisia tietoja rekisteröidään verotusjärjestelmään

- yksityisistä ihmisistä (nimi, sukunimi, osoite, henkilötunnus, kansalaisuus, siviilisääty ja seurakunnan jäsenyys)
- yrityksistä ja yhteisöistä (nimi, osoite, yritystunnus, yrityslaji, toiminta-ala, liikevaihto)
- kiinteistöistä, rakennuksista, asunnoista (kiinteistölaji, osoite, pinta-ala, rakennuslaji, tiedot omistajista ja omistussuhteista).

Verotoimella on tiedot palkoista, palkkioista, eläkkeistä, sosiaaliturvamaksuista ja muista kansalaisten tuloista sekä myös yritysten tuloista.

Verotoimella on valtava tietoverkosto ja myös voimakkaat toimintamahdollisuudet kerätessään veroja veronmaksajilta. Suomen lainsäädännön mukaisesti verohallinnolla on mahdollisuus käyttää sanktioita niiden suhteen, jotka eivät ole maksaneet veroja.

Jokainen Suomessa asuva ihminen, joka on saavuttanut työkykyisyyden iän, saa joka vuosi oman asuinpaikkansa verohallinnolta nk. verokortin (**verokortti**). Tämä kortti on verotietokortti työnantajalle siitä, mikä prosentti pidätetään työntekijän palkasta. Tämä prosentti määräytyy työntekijän edellisestä verovuonna ansaitsemien tulojen mukaan. Verokortti annetaan työnantajalle työhön mentäessä ja sen jälkeen työssä olon jokaisena vuonna.

Vuoden alussa jokainen työkäinen (on hän sitten työssä tai työtön) on velvollinen ilmoittamaan tulonsa ja menonsa edelliseltä vuodelta.

Verohallinto lähettää veronmaksajille lomakkeet saadakseen tietoja heidän tuloista ja menoista. Näitä lomakkeita on kahdenlaisia:

- veroilmoitus (**veroilmoitus**), sen täyttää veronmaksaja itse
- veroehdotus (**veroehdotus**), siinä verohallinto ehdottaa veronmaksajaa tutustumaan tuloista ja menoista oleviin tietoihin edelliseltä vuodelta.

Verohallinto, joka saa veronmaksajaa koskevat tiedot verotietorekisteristä, määrittelee, kumman kahdesta lomakkeesta veronmaksaja täyttää.

Veroilmoituksen esimerkiksi täyttävät yrittäjät, joiden tulot ja menot jatkuvasti muuttuvat; veroehdotuksen täyttävät veronmaksajat, joiden tulot ovat suhteellisen pysyvät tai pienet.

Lomakkeiden mukana tulee ohjeet veroilmoituksen ja –ehdotuksen täyttämiseksi.

Veronmaksaja täyttää veroilmoituksen ja lähettää sen verohallinnolle viimeistään määräaikaan mennessä. Mikäli ilmenee tarvetta, niin tätä määräaikaa voidaan jatkaa veronmaksajan pyynnöstä ja verotoimiston päätöksellä.

Veronmaksaja ei täytä eikä lähetä verohallinnolle veroehdotusta, jos ei ole tapahtunut mitään muutoksia tuloissa ja menoissa, eli veronmaksaja on samaa mieltä verotusta koskevasta ehdotuksesta. Jos on jotain muutoksia, niin veronmaksaja tekee korjaukset veroehdotukseen ja lähettää sen sitten eteenpäin.

Tulojen ja menojen ilmoittamisasia koskee kaikkia maahanmuuttajia ja myös vakituisesti Suomessa asuvia ulkomaalaisia, jotka ovat työssä tässä maassa.

Tavallisesti maahanmuuttajilla ilmenee ongelmia, jotka liittyvät verotusta koskeviin asiapapereihin. Nämä vaikeudet liittyvät kieliongelmiin ja vieraaseen, virkakieliseen termistöön, joka eroaa arkikielestä. Sitä paitsi on tärkeää antaa oikeita tietoja, ettei asiapaperissa olevat virheet kääntyisi veronmaksajaa itseään vasten. On syytä ottaa huomioon, että verotusta koskevien papereiden täyttämiseen voi saada ilmaista opastusta verohallinnolta.

Neuvo: *Ensimmäisillä kerroilla on parempi täyttää verotusta koskevat*

asiapaperit veroneuvojan avulla tai ainakin neuvotella asiasta verotuksesta hyvin perillä olevien ihmisten kanssa (maahanmuuttajaystävien tai suomalaisten kanssa eli siis niiden kanssa, joihin te luotatte). Lisäksi kannattaa pitää mielessä, että suomalaisessa yhteiskunnassa ei yleensä ole tapana keskustella ihmisen ja hänen perheensä tuloista ja menoista. Ei ole eettistä esittää konkreettista kysymystä ihmisen palkasta. Tuskin kukaan haluaa vastata sellaiseen kysymykseen tai vastaus on ainakin hyvin välttelevä. Tämä ei koske niitä tapauksia, kun käydään työnantajan kanssa keskusteluja omasta palkasta, jolloin kysymys palkasta on ihan paikallaan ja siitä täytyy päästä sopimukseen heti työhön päästyä.

Kun kaikki ilmoitetut tulot ja menot on tarkastettu ja maksetut verot laskettu edelliseltä vuodelta, niin vuoden lopussa verohallinto tekee päätöksen palauttaa maksettuja veroja (**veronpalautus** - veron palautus) tai maksattaa lisää veroja (**jäännösvero**). Jokainen veronmaksaja saa tästä päätöksestä tiedon kirjallisesti.

Tässä kohdin on välttämätöntä muistuttaa, että Suomen veropolitiikka on ankaraa kansalaisten piilotuloihin nähden (**harmaat tulot, harmaa talous**). Piilotulojen paljastuessa niistä tulee veronalaista tuloa ja veronmaksajalle voidaan määrätä erilaisia kurinpidollisia toimenpiteitä.

Kirjassaan 'Printsipy ekonomiks' (Принципы экономикс) tekijä Gregori Menky (Григори Менькю) tuo esiin Oliver Windell Holmsin (Оливер Уэнделл Холмс) sanat: 'Verot ovat se hinta, minkä me maksamme mahdollisuudesta asua sivistyneessä yhteiskunnassa. Nykyajan yhteiskunta on järjetön ilman erilaisia veroja'.

Käytettäessä sivistyneen suomalaisen yhteiskunnan palveluja nämä sanat ovat hyvinkin lohdullisia veronmaksajan kannalta.